

ARVIOINTIKERTOMUS 2025

Tarkastuslautakunta 26.5.2026 § 43
Kaupunginvaltuusto 15.6.2026 §

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus	3
1. Tavoitteiden toteutuminen	6
2. Strategian toteutuminen	11
3. Talous.....	13
4. Yleispalvelukeskus	15
5. Sivistyspalvelukeskus.....	21
6. Tekninen palvelukeskus	25
7. Kiinteistö Oy Kiurunkulma	28
8. Yhteenveto ja johtopäätökset	30
9. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle	32
10. Allekirjoitukset	33

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Maaliskuussa 2025 järjestettyjen kunnallis- ja aluevaalien jälkeen valittu kaupunginvaltuusto valitsi ensimmäisessä kokouksessaan hallintosäännön mukaiset toimielimet. Muiden toimielimien rinnalla valittu uusi tarkastuslautakunta aloitti työskentelynsä ensimmäisessä kokouksessaan syyskuussa. Arviointitehtävämme koskee siis vuoden 2025 loppupuoliskoa.

Suuri kiitos edelliselle tarkastuslautakunnalle, joka on tuonut omat huomionsa arviointikertomukseen alkuvuoden 2025 osalta ja jonka huolellista ja paneutuvaa työtä voimme jatkaa.

Tarkastuslautakunnan lakisääteinen tehtävä on arvioida, kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä laatia siitä arviointikertomus. Valmistelun aikana olemme kuulleet viranhaltijoita sekä tutustuneet pöytäkirjoihin ja dokumentteihin. Työntekijöitä on arviointiin asioihin liittyen myös haastateltu. Arviointia on tehty hyvässä yhteistyössä viranhaltijoiden ja tilintarkastajan kanssa.

Vuosi 2025 oli toiminnallisesti ja kunnallistalouden näkökulmasta tuloksekas. Suomen suurimman biokaasulaitoksen ja Kiuruveden suurimman investoinnin, Suomen Lantakaasu Oy:n biokaasulaitoksen rakentaminen käynnistyi. Syksy ja talvi olivat rakentamisen aikaa, nyt alkavat jo koeajot biolietteilä. Hanke tukee erinomaisesti Kiuruveden ennestään vahvaa lihan ja maidon tuotantoa. 3K hanke voi kuntayhteistyössä tuoda biokaasun oheen tai johdannaisena uusia uusiutuvan energian tuotantomuotoja Kiuruvedelle.

Uuden koulurakennuksen suunnittelu käynnistyi kertomusvuonna valtuuston antamien suuntaviivojen mukaisesti. Uudet ja terveet koulutilat tulevat todelliseen tarpeeseen nykyisten sisäilmaongelmista kärsivien tilojen korvaajaksi. Pitkään valmisteltu hanke etenee valtuuston päättämän aikataulun mukaisesti teknisen lautakunnan ja viranhaltijoiden johdolla.

Iskelmäviikko toteutui jälleen monien tahojen yhteistyönä näyttävästi ja toi kaupunkiin tuhansia iskelmän ystäviä koko viikon ajaksi. Muita tapahtumia ja monipuolista kulttuuritarjontaa oli kuntakokoon nähden hyvin tarjolla.

Kuntataloudessa vuosi oli monin tavoin haastava. Taustalla on valtion erittäin vaikea taloustilanne, alijäämäisyys ja jatkuva velkaantuminen, josta aiheutuvat valtiontalouden sopeutustoimet heijastuvat myös kuntatasolle. Valtion toimeksiannot ja kaupungin

talouden tasapainottamisen tarve näkyivät monin tavoin toiminnassa. Työllisyysdenhoito siirtyi v.2025 alussa TE-toimistoilta kuntien vastuulle; meillä Ylä-Savo yhteistyönä.

Hyvinvointialue painiskeli suurien talousongelmien kimpussa. Ylä-Savossa ja Kiuruvedellä koettiin palveluverkostossa isoja muutoksia. Iisalmen sairaalan yöpäivystys päättyi kovasta vastustuksesta huolimatta valtioneuvoston päätöksellä vuoden 2025 lopussa. Kuntalaisten huoli palveluihin pääsystä, lähipalveluista ja palvelujen karkaamisesta maakuntakeskukseen kasvoi. Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen ei edennyt vaan asiaa arvioidaan uudelleen vuoden 2026 aikana.

Edellä mainitut tekijät huomioiden voimme kuitenkin olla tyytyväisiä Kiuruveden kuntatalouden tulokseen. Ylijäämää jäi vielä lisäpoistojenkin ja alaskirjausten jälkeen 501 570 euroa. Kumulatiivista ylijäämää on taseeseen kertynyt 3,6 miljoonaa euroa. Käyttötalousmenot 26,8 miljoonaa euroa jäi tiukan taloudenpidon ansiosta alle budjetoidun. Kokonaisvelkamäärä laski. Vuosikate riitti poistoihin reilusti. Monin eri tavoin toimien on varauduttu tulevaan mittavaan kouluinvestointiin ja sen rahoitukseen.

Henkilöstö on työskennellyt ääri rajoillaan mm. johtuen vuoden 2024 yt-neuvottelujen toimeenpanosta ja muutamien avaintehtävien viranhaltijoiden puuttumisesta. Tämä on voinut heijastua valitettavasti lisääntyneinä sairauspoissaoloina. Tästä huolimatta yhteistyö kaupungin viranhaltija- ja luottamushenkilöjohdon ja henkilöstön välillä on sujunut hyvin. Suuri kiitos henkilöstölle joustavuudesta ja korvaamattomasta panoksesta palvelutuotannossa ja kaupunginkehittämisessä.

Kiuruvesi on edelleen vireä ja toimelias maalaiskaupunki. Pitkän aikavälin haasteita ovat väestön väheneminen ja ikääntyminen. Tämä edellyttää kaikilla palvelusektoreilla jatkuvaa työtä näihin muutoksiin varautumisessa. Koulurakenne ikäluokkien pienenytessä uudistuu ja sen seurauksena Kalliokylän koulu päätettiin lakkauttaa. Kunta- ja seutuyhteistyötä tiivistäviä selvityksiä on vireillä useampia mm. rakennusvalvontaan ja taloushallintoon liittyen.

Pidetään kaupunkimme eläväisenä kaikin käytettävissä olevin keinoin. Pidetään palvelut houkuttelevina. Käytetään oman paikkakunnan yrityksiä aina ensisijaisina. Pidetään harrastus- ja vapaa-ajan palvelut kaikille väestöryhmille riittävällä tasolla. Ollaan ylpeitä siitä mitä meillä on. Ja työskennellään kaikin voimin elinvoimaisuutemme puolesta.

Uuden valtuuskauden alku on ollut hyvin rakentava ja yhteistyökykyinen. Poliitikasta voidaan ja pitää keskustella ja väitellä, mutta rakentavasti ja omia vaihtoehtoja esille tuoden. Ja toisia luottamushenkilöitä arvostaen ja kuunnellen. Näin toimien saamme demokratiasta irti kaiken hyvän. Alku on käynnistynyt lupaavasti.

Haluan kiittää kaikkia kaupungin viran- toimenhaltijoita ja työntekijöitä ja luottamushenkilöitä kuluneesta vuodesta. Kiitos tarkastuslautakunnan jäsenille hyvästä yhteistyöstä ja sihteeri Helena Laitiselle hyvästä valmistelusta ja puheenjohtajan hoksauttamisesta.

Toivotan kaikille aurinkoista ja rentouttavaa kesää!

Kiuruvedellä 23.4.2026

Jarmo Muinieka
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yleishallinto		Toteutui	Toteutui osittain	Ei toteutunut
1.	Osallistutaan työ- ja elinkeinopalvelujen, TE-palvelujen toimeenpanoon	X		
2.	Selvitetään mahdollisuudet talous- ja palkkahallinnon uudelleenorganisointiin		X	
3.	Varaudutaan keskustan kouluinvestointiin toiminnallisesti ja taloudellisesti	X		
4.	Hyödynnetään työskentelytapojen muuttuessa tehokkaammin sähköisiä järjestelmiä		X	
5.	Vastataan alue- ja kuntavaalien toimeenpanosta oikeusministeriön antamien aikataulujen mukaisesti	X		
6.	Jatketaan yhteistoimintamenettelyn toimeenpanoa	X		
<i>Elinkeinojen kehittäminen</i>				
1.	Uusien yritysten perustaminen: tavoite 18 kpl, toteutunut 40 kpl	X		
2.	Lopettaneet yritykset: tavoite 14 kpl, toteutunut 26 kpl			X
3.	Asiakaskontaktien määrä: tavoite 70 kpl, toteutunut 123 kpl	X		
<i>Maataloushallinto</i>				
1.	Hoidetaan maksajavirastosopimuksen mukaiset sekä muut maataloushallinnon lakisääteiset viranomaistehtävät	X		
2.	Välitetään viljelijöille kattavasti tietoa maatalouden tukijärjestelmästä tavoitteena EU:n ja kansallisten tukien täysimääräinen hyödyntäminen	X		
3.	Varmistetaan maataloushallinnon palvelujen hyvä saatavuus yhteistoiminta-alueella	X		
<i>Työllisyyden hoitaminen</i>				
1.	Kaupungilla on aktiivinen rooli TE-palvelujen kehittämisessä ja toimeenpanossa yhdessä lisälmen kaupungin ja muiden Ylä-Savon työllisyysalueeseen kuuluvien kuntien kanssa	X		
2.	Tuetaan yrityksiä ja kotitalouksia nuorten kesätyöllistämässä	X		
<i>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</i>				
1.	Tavoitteena on riittävien resurssien turvaaminen palvelutuotannossa	X		
Tavoitteiden toteutuminen yhteensä		12	1	1

Sivistyspalvelukeskus		Toteutui	Toteutui osittain	Ei toteutunut
<i>Hallinto</i>				
1.	Tuetaan Nivan ja Yläkoulun nykyisiä tilaratkaisuja yhteistyössä teknisen palvelukeskuksen kanssa, jotta opiskelu mahdollistuu kouluissa uusien tilojen valmistumiseen saakka	X		
2.	Selvitetään kouluverkoston mahdollisia muutoksia	X		
3.	Toteutetaan koululais- ja joukkoliikenteen kilpailutus Sansia Oy:n avulla	X		
<i>Varhaiskasvatus</i>				
1.	Järjestämme varhaiskasvatuspalvelut taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla	X		
2.	Järjestämme varhaiskasvatuspalvelut pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla	X		
<i>Perusopetus</i>				
1.	Opetuksen kustannustehokas toteuttaminen kaikissa perusopetuksen yksiköissä huomioiden väistötilat	X		
2.	Pyritään sopeuttamaan taloutta mahdollisuuksien mukaan hakien säästöjä henkilöstökuluihin eläköitymistä ja muiden yt-menettelyn kautta tulleiden sopeuttamistoimien myötä	X		
<i>Lukiokoulutus</i>				
1.	Lukion tuntikehyksen riittävyttä uuden kokonaistuntimäärän ja kurssitarjonnan suhteen tarkastellaan lukuvuoden 2024-2025 valossa. Kevään 2025 aikana suunnitellaan tulevan lukukauden kurssitarjoitn, jolloin saadaan muodostettua kuva pidemmältä aikaväliltä	X		
2.	Pyritään nostamaan aloittaneiden opiskelijoiden suhteellista määrää ikäluokasta		X	
3.	Tehdään yhteistyötä Ylä-Savon muiden lukioden ja toisen asteen oppilaitosten kanssa	X		
<i>Kansalaisopisto</i>				
1.	Koulutustarjontaa toteutetaan lähipalveluna ja etäopetusmahdollisuuksia hyödynnetään	X		
2.	HARKKA 5-harrastustoimintaa kaikille lapsille ja nuorille Kiuruvedellä -hankkeen avulla tarjotaan maksutonta harrastustoimintaa yläkoululla ja kaikilla alakouluilla. Jatkohankerahoitusta haetaan, mikäli haku avautuu	X		
3.	MOTTI-monipuolisia taitoja tietotekniikkaan - hankkeen avulla henkilöstö saa valmiuksia etä- ja hybridiopetuksen tuottamiseen	X		
4.	Erasmus -rahoituksella toteutetaan henkilöstön liikkuvuuksia ja koulutuksia Euroopassa. Lisäksi pilotoidaan Erasmus + opiskelijaliikkuvuuden mahdollisuutta		X	
<i>Sivistyspalvelut</i>				
1.	Kulttuuritoimen tavoitteena on pitää kulttuuritoiminta elävänä sekä mahdollisimman monille kuntalaisille saavutettavana	X		
2.	Museon tavoitteena on säilyttää ja tuoda esille paikallista perinnettä erilaisin näyttelyin ja tapahtumin	X		
3.	Kirjastossa tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa olevaa palvelua	X		
<i>Nuorisopalvelut</i>				
1.	Kehitetään uusia toimintatapoja nuorisopalveluissa yhdessä asiakkaiden kanssa ja pyritään tehostamaan tilojen käyttöä, sekä vähentämään tiloista aiheutuneita käyttökustannuksia	X		
2.	Tehostetaan nuorisopalvelujen ja eri koulujen välistä yhteistyötä eri hankkeiden avulla ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja koulupudokkaita huomioimalla oppivelvollisuusiän nouseminen ja kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen nuorten työpajan alle		X	
Tavoitteiden toteutuminen yhteensä		17	3	0

Tekninen palvelukeskus		Toteutui	Toteutui osittain	Ei toteutunut
<i>Hallinto</i>				
1.	Teknisen lautakunnan alaisten toimintojen resurssit ja asukkaille tarjolla olevat palvelut ovat tasapainossa	X		
2.	Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot	X		
<i>Rakennusvalvonta</i>				
1.	Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena	X		
2.	Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään yhteydenottojen ja muun katselmustoiminnan yhteydessä erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan parantamiseksi	X		
3.	Sähköisen Lupapiste -asiointipalvelun käyttöä pyritään lisäämään	X		
<i>Tiet ja alueet</i>				
1.	Katujen ja väylien kesä- ja talvikunnassapitoa toteutetaan kustannustehokkaasti siten, että ne ovat eri kulkutavoilla läpi vuoden turvallisesti liikennöitävissä ja kuljettavissa sekä katu ympäristön yleisilme on siisti	X		
2.	Viheralueet hoidetaan läpi kesäkauden hoitoluokan vaatimusten mukaisesti	X		
<i>Kiinteistöt</i>				
1.	Kiinteistöjen ylläpitokulut ja -tuotot pidetään tasapainossa	X		
2.	Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjiä ja tarpeettomia kiinteistöistä luovutaan. Hyvänä käyttöasteena pidetään 90-100 %	X		
3.	Kouluratkaisun toteutussuunnittelu käynnistetään valtuuston päättämän tavan mukaisesti	X		
<i>Liikuntapalvelut</i>				
1.	Palveluiden ja liikuntapaikkojen käyttäjät pääsevät osallistumaan liikuntapalveluiden kehittämiseen	X		
<i>Vesi- ja viemärilaitos</i>				
1.	Jätevedenpuhdistamolla saavutetaan lupaehtojen mukaiset puhdistusvaatimukset		X	
2.	Vuotovesimäärää saadaan laskettua edellisten vuosien tapaan		X	
3.	Vesi- ja viemärilaitoksen talous on tasapainossa		X	
Tavoitteiden toteutuminen yhteensä		11	3	0

Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma		Toteutui	Toteutui osittain	Ei toteutunut
a)	<i>Vuosikorjaukset/investoinnit</i>			
	- Vuosikorjauksen määrärahoihin 446 010 € sisältyy kerrostalon Erätie 11:n purkamisesta johtuvia kustannuksia 215 000 € (Purkaminen vähentää korjausinvestoinnin tarvetta siltä osin)	X		
b)	<i>Energiätehokkuuden parantaminen</i>			
	- Uusitaan ja korjataan remontin yhteydessä vesikalusteita	X		
	- Kiinnitetään huomioita veden ja energian käyttöön. Kustannukset ktso. Tunnusluku	X		
	- Uusitaan 1-2 kaukolämpövaihtimia matalalämpötilaiseen kaukolämpöön soveltuviksi	X		
c)	<i>Kiertotalouden monipuolinen edistäminen</i>			
	- Jätteiden lajittelun opastusta jatketaan sekä seurataan sen toteutumista. Kustannukset ktso. Tunnusluku	X		
	- Purkukohteissa pyritään kierrättämään purkujätteet mahdollisimman tehokkaasti	X		
d)	<i>Asiakastyytyväisyys/-kokemus</i>			
	- Pitkäaikaisten asukkaiden palkitseminen yli 20 v ja 5 kpl/vuosi (jääkaappia tai sähköliesi jos yli viisi vuotta vanha tai joku alkuperäinen kaluste)	X		
	- Yhteisten tilojen kunnostamista jatketaan	X		
e)	<i>Vuokra-asumisen hinta suhteessa muihin vastaaviin toimijoihin</i>			
	- Vertailu alueellisiin vastaaviin yhtiöihin. Käyttöaste kts. tunnusluku			X
Tavoitteiden toteutuminen yhteensä		8	0	1

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista.

Arviointin perusteella vuoden 2025 tavoitteiden toteutumista voidaan pitää kokonaisuutena hyvänä. Toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet eri toimialoilla, ja talouden osalta tavoitteet ovat monilta osin toteutuneet asetettua paremmin.

Kaupungin toiminnassa on ollut nähtävissä tavoitteellista ja suunnitelmallista kehittämistä. Keskeisiä tavoitteita, kuten talouden tasapainon säilyttäminen, elinvoiman vahvistaminen sekä palveluiden turvaaminen, on edistetty johdonmukaisesti.

Taloudellisten tavoitteiden osalta tilanne on ollut myönteinen. Vaikka talousarvio laadittiin alijäämäiseksi, toteutunut tulos oli selvästi ylijäämäinen. Tämä osoittaa, että talouden ohjaus ja sopeuttamistoimenpiteet ovat olleet vaikuttavia ja riittäviä suhteessa muuttuneeseen toimintaympäristöön.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on ollut pääosin hyvällä tasolla, mutta kaikilla osa-alueilla tavoitteiden arviointi ei ole ollut yksiselitteistä. Osassa tavoitteista mittarit ovat olleet puutteellisia tai yleisluonteisia, mikä vaikeuttaa toteutumisen arviointia yhdenmukaisesti.

Vuonna 2025 toimintaympäristö oli monin osin poikkeuksellisen haastava. Valtiontalouden sopeutustoimet, työllisyyspalveluiden siirtyminen kunnille sekä hyvinvointialueiden toimintaan liittyvät muutokset loivat epävarmuutta ja lisäsivät kuntien vastuuta. Näistä tekijöistä huolimatta kaupungin tavoitteiden toteutumista voidaan pitää hyvänä, mikä osoittaa toiminnan sopeutumiskykyä ja joustavuutta.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin toiminta on ollut kokonaisuutena tuloksellista ja tarkoituksenmukaista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Samalla lautakunta korostaa, että tavoitteiden laadun ja seurannan kehittäminen edelleen parantaa arvioinnin vaikuttavuutta ja tukee strategista johtamista.

2. STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden, päätöksentekoa ohjaavan *Elämää kaikilla aisteilla* -kaupunkistrategian vuoden 2025 jälkeen. Strategian painopisteinä ovat yhdessä parempi arki, kestävä ja vetovoimainen Kiuruvesi sekä järkivihreän talouden edelläkävijyys. Strategian arviointi on kuitenkin mahdollista vasta vuodesta 2026 alkaen, joten arviointikertomusvuonna tarkastelu kohdistuu aiempaan strategiaan.

Vuonna 2025 toiminta perustui 17.6.2024 päivitettyyn strategiaan.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kaupungin toiminta ja päätöksenteko ovat olleet pääosin tämän strategian mukaisia. Strategiset tavoitteet ovat edenneet johdonmukaisesti useilla osa-alueilla.

Kehittyvä ja yrittäjämönteinen kaupunki -tavoite toteutui kertomusvuonna hyvin. Kiuruveden sijoitus valtakunnallisessa aluevertailussa parani merkittävästi, mikä osoittaa elinvoiman ja toimintaympäristön kehitystä myönteiseen suuntaan.

Järkivihreän talouden edelläkävijyyttä koskeva tavoite edistyi konkreettisesti. Suomen Lantakaasu Oy:n biokaasulaitoksen investointi on merkittävä askel uusiutuvan energian tuotannossa ja tukee kaupungin strategisia linjauksia. Lisäksi muita energia-alan hankkeita on valmisteltu ja edistetty kertomusvuoden aikana.

Talouden tasapainoa koskevat tavoitteet toteutuivat hyvin. Tavoitteina olivat alijäämän välttäminen, tulojen riittävyys menoihin nähden sekä vuosikatteen riittävyys poistoihin. Kaikki nämä tavoitteet toteutuivat kertomusvuonna, mikä osoittaa onnistunutta taloushallintaa ja strategian mukaista ohjausta.

Myös kaupungin näkyvyys ja imagon kehittäminen etenivät myönteisesti. Kaupungin markkinointia on kehitetty aktiivisesti, ja Kiuruvesi on saanut valtakunnallista näkyvyyttä. Lisäksi viihtyisän asuinympäristön, monipuolisten palvelujen sekä yhteisöllisyyden tavoitteet ovat toteutuneet toimintaympäristön muutokset huomioiden hyvin.

Yhteisöllisyys ja kuntalaisten aktiivisuus näkyvät erityisesti tapahtumissa ja järjestötoiminnassa. Esimerkiksi Iskelmäviikot toimivat merkittävänä yhteistyön ja yhteisöllisyyden ilmentymänä, jossa vapaaehtoistyö ja eri toimijoiden panos ovat keskeisessä roolissa.

Strategisten tavoitteiden kokonaisarviointia vaikeuttaa kuitenkin edelleen mittareiden puutteellisuus. Kaikille tavoitteille ei ole määritelty riittävän selkeitä tai mitattavia indikaattoreita, mikä heikentää arvioinnin vertailtavuutta ja tarkkuutta.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin strategia on ohjannut toimintaa oikeansuuntaisesti ja keskeiset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin. Erityisesti elinvoiman kehittämisessä, uusiutuvan energian hankkeissa sekä talouden tasapainon säilyttämisessä on onnistuttu.

Tarkastuslautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että strategian vaikuttavuutta voidaan jatkossa parantaa kehittämällä:

- tavoitteiden mitattavuutta
- selkeitä ja vertailukelpoisia mittareita
- systemaattista seuranta eri toimialoilla

Lisäksi tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että uusi strategia jalkautetaan tehokkaasti koko organisaatioon ja että sen toteutumista seurataan säännöllisesti ja johdonmukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää, että kaupunginhallitus arvioi osana strategian toimeenpanoa, miten kaupunki varautuu tulevien vuosien keskeisiin haasteisiin ja sopeuttaa toimintaansa uuden strategian mukaisesti.

3. TALOUS

Vuoden 2025 talous toteutui kokonaisuutena selvästi ennakoitua paremmin. Vaikka talousarvio laadittiin yli 700 000 euroa alijäämäiseksi, tilikauden tulos oli 1 584 381 euroa. Poistoeron muutoksen, lisäpoistojen ja investointivarausten jälkeen ylijäämäksi muodostui 501 570 euroa. Kaupunki on tehnyt jo kuusi peräkkäistä ylijäämäistä tilikautta.

Talousarvion ylittänyt tulos selittyy ennen kaikkea toimintamenojen alittumisella. Vuoden 2024 yt-neuvottelujen vaikutukset realisoituivat vuonna 2025, minkä seurauksena henkilöstökulut alittuivat merkittävästi, yhteensä 778 623 euroa. Kokonaisuutena toimintamenot jäivät selvästi budjetoitua pienemmiksi.

Samanaikaisesti toimintatuotot ylittivät talousarvion. Ulkoiset toimintakulut alittuivat lähes 800 000 euroa, mikä vahvisti tilikauden tulosta entisestään.

Verotulot toteutuivat kokonaisuutena lähes ennakoidusti, mutta jäivät hieman edellisvuotta pienemmiksi. Verotuloja kertyi yhteensä 14,9 miljoonaa euroa, mikä oli 2,2 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Kunnan tuloveron tuotto jäi noin 100 000 euroa arvioitua pienemmäksi. Valtionosuudet toteutuivat suunnitellusti.

Kaupungin taloutta vahvistivat myös konserniin kuuluvan Savon Energiaholding Oy:n maksamat osinkotuotot, joita kertyi noin miljoona euroa.

Erityistä huomiota kiinnitetään työllisyydenhoidon kustannusten kasvuun. Kaupungin rahoitusosuus työttömyystuista oli 790 046 euroa (edellisenä vuonna 484 774 euroa), ja työllisyydenhoidon kustannukset kasvoivat yhteensä 755 760 euroa. Työttömyys on pysynyt korkealla tasolla, ja noin 600 henkilöä oli työvoimapalvelujen asiakkaana vuoden aikana.

Kaupungin taloudellinen asema on kokonaisuutena vahva. Taseeseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä on noin 3,63 miljoonaa euroa, mikä muodostaa puskuria tulevien vuosien investointeihin ja taloudellisiin riskeihin. Käyttötalousmenot jäivät 26,8 miljoonaan euroon ja alittivat budjetoidun tason, ja vuosikate riitti selvästi kattamaan poistot.

Talouden hyvällä toteumalla on varauduttu tulevaan mittavaan kouluhankkeeseen ja sen rahoitukseen. Kaupungin kokonaisvelkamäärä on myös pienentynyt, mikä vahvistaa taloudellista liikkumavaraa tuleville vuosille.

Konsernitalouden osalta keskeinen tytäryhtiö Kiinteistö Oy Kiurunkulma on onnistunut parantamaan taloudellista asemaansa. Yhtiö on kyennyt hoitamaan vieraan pääoman lyhennykset ja vähentämään velkamääräänsä. Asuntokantaa on sopeutettu purkamalla vanhentuneita kohteita ja käyttöastetta on saatu nostettua, vaikka asetettu tavoite ei täysin toteutunut.

Kaupunkikonsernia on johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti, ja tytäryhteisöjen ohjaus ja seuranta on ollut aktiivista.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin taloudenhoito on ollut vuonna 2025 kokonaisuutena onnistunutta. Talouden toteuma ylitti selvästi talousarvion ja valtuuston asettamat tavoitteet saavutettiin useilta osin jopa odotettua paremmin.

Erityisen myönteistä on:

- toimintamenojen hallinta ja selkeä alittuminen
- usean peräkkäisen ylijäämäisen tilikauden muodostama taloudellinen vakaus
- kumulatiivisen ylijäämän vahvistuminen
- varautuminen tuleviin investointeihin, erityisesti kouluhankkeeseen

Samanaikaisesti tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota seuraaviin tekijöihin:

- työllisyydenhoidon kustannusten voimakkaaseen kasvuun
- verorahoituksen kehityksen epävarmuuteen
- toimintaympäristön muutosten vaikutuksiin kuntataloudessa

Erityisesti työllisyydenhoidon kustannusten kasvu muodostaa tulevana vuosina merkittävän riskin kaupungin taloudelle.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin talous on kuntalain edellyttämässä tasapainossa ja antaa hyvät edellytykset vastata tuleviin investointi- ja palvelurakenteen muutoksiin. Samalla lautakunta korostaa, että talouden hyvää tilannetta tulee käyttää ennakoivaan varautumiseen pitkän aikavälin haasteisiin.

4. YLEISPALVELUKESKUS

Elinkeinojen kehittäminen

Kertomusvuonna elinkeinopolitiikan vastuita kehitettiin siirtämällä yritysneuvonta kaupunginjohtajan alaisuuteen. Muutoksella on pyritty vahvistamaan elinkeinojen kokonaisohjausta ja tukemaan strategisten tavoitteiden toteutumista.

Elinkeinojen kehittämisessä onnistuttiin kokonaisuutena hyvin. Uusia yrityksiä perustettiin 40, mikä ylitti selvästi valtuuston asettaman tavoitetason. Tämä osoittaa yrittäjyysilmapiirin myönteistä kehitystä ja kaupungin houkuttelevuutta yritystoiminnan näkökulmasta.

Uusiutuvan energian hankkeiden edistäminen eteni suunnitellusti. Kertomusvuonna hyväksyttiin Laulurämeen tuulivoimakaava, mikä tukee kaupungin strategista tavoitetta niiden edistämisessä. Biokaasulaitoksen yhteyteen varattu tonttireservi mahdollisti ST1-biokaasutankkausaseman perustamisen.

Markkinointi ja imagotyö

Kiuruveden kaupungin markkinoinnin ja imagotyön tavoitteena on vahvistaa kaupungin tunnettuutta, vetovoimaa ja elinvoimaa sekä tukea asukas-, yritys- ja matkailijamäärien kehitystä. Markkinointia on toteutettu useiden kanavien kautta, kuten verkkoviestinnällä, sosiaalisessa mediassa, tapahtumien avulla sekä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan markkinoinnissa on tuotu esille Kiuruveden keskeisiä vahvuuksia, kuten maaseutukaupunkimaisuutta, yrittäjyyttä, luonnonläheisyyttä ja yhteisöllisyyttä. Positiivisen kuntakuvan rakentaminen on tärkeää erityisesti tilanteessa, jossa kunnat kilpailevat asukkaista, yrityksistä ja investoinneista.

Kaupungin markkinointi on kehittynyt myönteisesti erityisesti digitaalisissa kanavissa. Verkkosivujen ja sosiaalisen median kautta tapahtuva viestintä on aktiivista ja ajankohtaista. Myös tapahtumat sekä yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa tukevat kaupungin näkyvyyttä ja imagon rakentumista.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta katsoo, että kaupungin markkinointi ja imagotyö ovat kehittyneet oikeaan suuntaan, mutta toiminnan strategisuutta ja tavoitteellisuutta tulee vahvistaa.

Eryteisesti tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että:

- markkinoinnille tulisi asettaa selkeät ja mitattavat tavoitteet
- markkinointitoimenpiteiden vaikuttavuutta tulisi seurata säännöllisesti
- tuloksia tulisi arvioida esimerkiksi muuttoliikkeen, yritysten sijoittumisen ja matkailun kehityksen näkökulmasta

Lisäksi tarkastuslautakunta korostaa, että kaupungin imagotyö ei ole yksittäinen toimenpide, vaan koko organisaation ja kuntayhteisön yhteinen tehtävä. Henkilöstön, luottamushenkilöiden, yritysten ja kuntalaisten rooli on keskeinen positiivisen kuntakuvan rakentamisessa.

Yhtenäinen ja johdonmukainen viestintä vahvistaa kaupungin uskottavuutta ja tunnettuutta sekä tukee strategisten tavoitteiden toteutumista.

Tarkastuslautakunta suositaa, että:

- kaupungin markkinoinnille laaditaan selkeät tavoitteet ja mittarit
- markkinoinnin vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti
- kaupungin keskeisiä vetovoimatekijöitä tuodaan entistä näkyvämmiin esille
- yhteistyötä yritysten, yhdistysten ja alueellisten toimijoiden kanssa vahvistetaan
- kuntalaisten osallistumista imagotyöhön lisätään

Kokonaisuutena tarkastuslautakunta arvioi, että Kiuruveden kaupungin markkinointi ja imagotyö ovat kehittyneet myönteisesti, mutta niiden strategiseen kohdentamiseen ja vaikuttavuuden arviointiin tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomiota.

Työllistäminen ja työvoimapalvelut

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille vuoden 2025 alussa. Kiuruvesi osallistuu palveluiden tuottamiseen Ylä-Savon kuntien yhteistoiminta-alueella yhdessä Iisalmen, Vieremän, Sonkajärven ja Pielaveden kanssa.

Palveluiden saavutettavuus parani, kun lähipalvelupisteet perustettiin kaikkiin kuntiin. Tavoite palvelujen tuomisesta lähelle asiakkaita toteutui hyvin. Myös uuden toimintamallin käyttöönotto ja vakiinnuttaminen onnistuivat.

Nuorten työllistämässä onnistuttiin tavoitteiden mukaisesti: kaupunki työllisti 62 nuorta kesätöihin.

Sen sijaan työllisyystilanteen kokonaiskehitys ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Työttömyysaste pysyi tavoitetasoa korkeampana, ja alueellinen työttömyysaste oli Ylä-Savossa 11,6 prosenttia ja Kiuruvedellä 13,5 prosenttia.

Työllisyshoidon kustannukset kasvoivat merkittävästi. Kaupungin maksuosuus yhteistoiminta-alueelle oli 712 910 euroa, minkä lisäksi maksettiin rahoitusosuutta työttömyystuista 790 046 euroa. Saatujen tukien määrä jäi selvästi pienemmäksi kuin kustannukset.

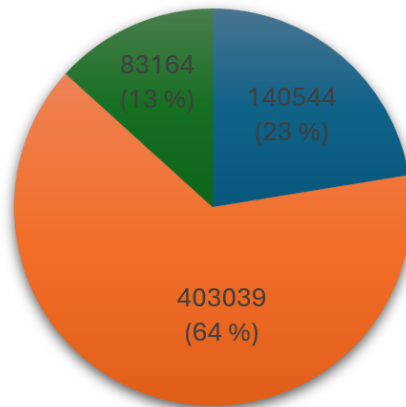
Toimenpiteistä huolimatta työllisyyden kehitys ei parantunut toivotulla tavalla, mikä johtuu osaltaan kansantalouden yleisestä heikosta tilanteesta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeinen lakisääteinen tehtävä, ja se vaikuttaa myös kunnan valtionosuuksiin HYTE-kertoimen kautta. Vuonna 2025 Kiuruveden HYTE-kerroin oli 60 (v. 2024 61), mikä jäi alle Pohjois-Savon keskiarvon (67,88).

HYTE-kertoimen perusteella kunnalle maksettu valtionosuuden lisäosa oli 140 544 euroa, mikä oli kasvanut edellisvuodesta (v. 2024 121 270 euroa).

Peruspalveluiden valtionosuuden lisäosat 2025

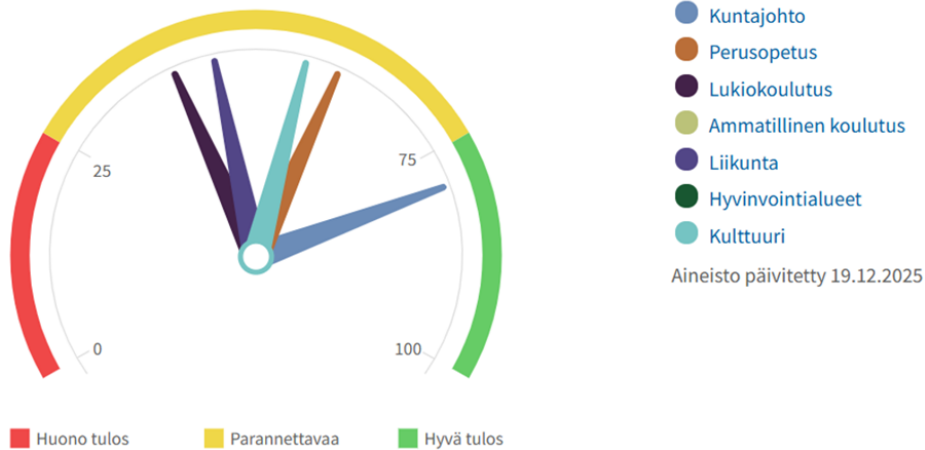

■ Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ■ Syrjäisyys ■ Työpaikkaomavaraisuus

Kuvio 1. Kiuruveden peruspalveluiden valtionosuuksien lisäosat (Lähde: Kuntien peruspalveluiden valtionosuuslaskelmat 2025, VM.fi)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen TEA-viisarin tulosten perusteella Kiuruveden sijoitus on tasolla *parannettavissa oleva – hyvä*, mutta jää edelleen maakunnallista ja valtakunnallista tasoa heikommaksi.

Kaikki sektorit : Kiuruvesi 2025

Kuvio 2. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen Kiuruveden kaupungissa kaikki sektorit huomioivan TEA-viisarin mukaan (Lähde: teaviisari.fi).

Pisteet	Kiuruvesi	Pohjois-Savon maakunta	Koko maa
Kaikki sektorit	57	76	72
Kuntajohto	79	91	87
Perusopetus	60	65	64
Lukiokoulutus	40	67	69
Ammatillinen koulutus	..	81	66
Liikunta	45	77	69
Hyvinvointialueet	..	60	59
Kulttuuri	56	75	77

Taulukko 1. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen Kiuruveden kaupungissa kaikki sektorit huomioiden verrattuna Pohjois-Savon maakuntaan ja koko maahan (Lähde: teaviisari.fi).

Eriyksen huolestuttavaa on nuorten hyvinvointiin liittyvä kehitys. Kouluterveyskyselyn mukaan 14,8 prosenttia 8.–9.-luokkalaisista koki kiusaamista vähintään kerran viikossa, kun valtakunnallinen keskiarvo oli 8 prosenttia.

Opiskeluhuollossa on ilmennyt pitkäaikaista henkilöstövajetta. Psykologipalveluiden puute ja kuraattorien vaihtuvuus ovat heikentäneet ennaltaehkäisevien palvelujen toteutumista.

Kiuruveden Urheilijat ry on kaupungin tuella tarjonnut matalan kynnyksen palvelua erilaisissa haasteellisissa elämäntilanteissa oleville henkilöille. Arviointivuonna 2025 kaupunki tuki Kiuruveden Urheilijat ry:n toimintaa yhteensä 160 000 eurolla. Tuki kohdentui päiväkeskus Viskaalintuvan toimintaan, laajennettuun päiväkeskustoimintaan sekä tukityöllistämiseen.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa on edistytty monilla keskeisillä osa-alueilla.

Elinkeinojen kehittämisessä ja yritystoiminnan edistämisessä on onnistuttu hyvin. Uusien yritysten perustamismäärä ja energiahankkeiden eteneminen tukevat kaupungin elinvoimaa ja strategisia tavoitteita.

Työllisyyspalveluiden uudistuksessa on onnistuttu palvelujen järjestämisen ja saavutettavuuden näkökulmasta. Sen sijaan työllisyyden kehityksessä ei ole saavutettu asetettuja tavoitteita. Lisäksi työllisyydenhoidon kustannusten kasvu muodostaa merkittävän taloudellisen haasteen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä on nähtävissä oikean suuntaista kehitystä, kun tarkastellaan HYTE-kertoimen perusteella maksettavaa valtionosuuden lisäosaa. Nuorten hyvinvointiin liittyvät haasteet sekä oppilashuollon resurssipuutteet edellyttävät toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta korostaa, että nuorten kiusaamisen ehkäisylle on asetettava selkeät tavoitteet ja toimenpiteet oppilashuollon tuen lisäksi.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että kaupunginhallitus toimittaa vastineessaan yksityiskohtaisen selvityksen Kiuruveden Urheilijat ry:lle / päiväkeskus Viskaalintuvalle myönnetyn vuoden 2025 toiminta-avustuksen kohdentamisesta ja käytöstä sekä esittää suunnitelman päiväkeskustoiminnan tulevaisuudesta ja jatkuvuudesta.

Kokonaisuutena tarkastuslautakunta arvioi, että kaupunginhallituksen alainen toiminta on ollut pääosin tavoitteiden mukaista, mutta toimintaympäristön muutokset asettavat merkittäviä vaatimuksia toiminnan kehittämiseksi tulevina vuosina.

5. SIVISTYSPALVELUKESKUS

Hallinto

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistyspalvelukeskuksen hallinnon tavoitteet on asetettu selkeästi ja niiden toteutumista on myös arvioitu asianmukaisesti. Tavoitteet toteutuivat kertomusvuonna pääosin hyvin.

Koulutilojen osalta väliaikaisratkaisujen käyttö jatkui. Nivan koulun ylipaineistusta jatkettiin ja yläkoulun ylipaineistus toteutettiin syksyn aikana. Kalliokylän koulu lakkautettiin 1.8.2025 ja pääosa oppilaista siirtyi Nivan kouluun.

Uuden koulurakennuksen rakentamisesta tehtiin päätös ja olemassa oleville koulukiinteistöille tehtiin kuntokartoitukset. Koulukuljetusten ja joukkoliikenteen kilpailutukset toteutettiin Sansia Oy:n avulla, ja Rytlyn koulun osalta kilpailutus jouduttiin uusimaan palveluntuottajan lopetettua toimintansa.

Hallinnon talous toteutui talousarviota pienempänä, mikä johtui osaltaan henkilöstön työnkuvien uudelleenjärjestelyistä yt-menettelyn jälkeen. Sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa.

Varhaiskasvatus

Tarkastuslautakunta toteaa, että varhaiskasvatuksen tavoitteet olivat realistiset ja niiden toteutuminen oli pääosin hyvää.

Yksityisen päiväkodin toiminta päättyi kertomusvuonna, mutta lasten sijoittaminen kunnalliseen varhaiskasvatukseen onnistui sujuvasti. Perhepäivähoidon osalta on kuitenkin ollut haasteita henkilöstön saatavuudessa.

Varhaiskasvatuksen taloudellinen tulos oli kokonaisuutena positiivinen, mikä osoittaa toiminnan taloudellista hallintaa.

Perusopetus

Perusopetuksen tavoitteet toteutuivat hyvin sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Toiminta pysyi laadukkaana ja talouden toteuma alitti merkittävästi talousarvion ulkoisten kulujen osalta.

Merkittävin yksittäinen tekijä taloudellisessa säästössä oli Kalliokylän koulun lakkauttaminen. Henkilöstön uudelleensijoittaminen onnistui hallitusti, ja työntekijöille löytyi sijoittuminen Nivan kouluun henkilöstön eläköitymisen myötä.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen tavoitteet toteutuivat osittain. Lukion aloitti elokuussa 2025 yhteensä 32 opiskelijaa.

Opiskelijamäärän väheneminen jatkui huolimatta markkinointitoimenpiteistä, mikä liittyy ikäluokkien pientymiseen.

Taloudellisesti lukio pysyi hallinnassa. Toimintaa sopeutettiin vähentämällä tuntikehyksiä ja säästämällä oppimateriaali- ja kalustohankinnoissa. Hankerahoituksella on ollut merkittävä rooli erityisesti ohjaustyön turvaamisessa.

Kansalaisopisto

Tarkastuslautakunta pitää kansalaisopiston toimintaa tärkeänä kuntalaisten hyvinvoinnin, osaamisen ja yhteisöllisyyden näkökulmasta.

Tavoitteet toteutuivat hyvin. Opetusta järjestettiin laajasti eri kylillä, ja etä- sekä hybridiopetuksen tarjonta lisääntyi. Harkka 5 -hankkeen avulla saatiin tuotettua maksutonta toimintaa yläkoululle ja alakouluille.

Sivistyspalvelut

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut toteutuivat kertomusvuonna monipuolisesti ja kuntalaisten kannalta hyvin saavutettavasti.

Kulttuuritoiminta oli laajaa, ja kulttuuritalo tarjosi sille toimivat puitteet. Museon kävijämäärät säilyivät vakaana. Kirjasto tavoitti noin 1000 asiakasta viikoittain ja järjesti monipuolista toimintaa.

Kehittämistyötä tehtiin hankerahoituksella, esimerkiksi K25-lukutaitohankkeen kautta. Omatoimikirjaston käyttö lisääntyi.

Taloudellisesti kulttuuripalveluissa menot vähenivät yt-menettelyn seurauksena, mutta samalla tulot ylittivät talousarvion. Museon ja kirjaston talous toteutui suunnitellusti.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden tavoitteet toteutuivat osittain, mutta toiminnan kehitys oli monelta osin myönteistä.

Palveluiden tavoitettavuus ja näkyvyys paranivat, ja toimintaa toteutettiin aktiivisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Nuorille suunnattuja tapahtumia järjestettiin runsaasti, ja nuorisotilan kävijämäärä kasvoi.

Nuorisovaltuusto toimi aktiivisesti ja kokoontui tavoitteiden mukaisesti. Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä kasvoi hieman edellisvuodesta.

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat odotettua paremmin.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta toteaa, että sivistyspalvelukeskuksen toiminta on vuonna 2025 ollut kokonaisuutena tavoitteiden mukaista ja pääosin tuloksellista.

Erityisen myönteistä on:

- toiminnan laajuus ja palveluiden saavutettavuus
- talouden hallinta useilla osa-alueilla
- kyky sopeutua rakenteellisiin muutoksiin, kuten kouluverkon muutoksiin

Samanaikaisesti tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota seuraaviin kehittämistarpeisiin:

- henkilöstön saatavuus varhaiskasvatuksessa
- opiskelijamäärien kehitys lukiokoulutuksessa
- palvelurakenteen sopeuttaminen väestökehitykseen

Lisäksi tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että:

- palvelujen vaikuttavuutta seurataan systemaattisesti
- tilaratkaisuiden kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti
- kuntalaisten palvelutarpeisiin reagoidaan ennakoivasti

Kokonaisuutena tarkastuslautakunta arvioi, että sivistyspalvelut on järjestetty tarkoituksenmukaisesti ja ne tukevat kuntalaisten hyvinvointia monipuolisesti.

6. TEKNINEN PALVELUKESKUS

Hallinto

Teknisen palvelukeskuksen talousarvion mukainen tavoite vuodelle 2025 oli -174 390 euroa tulosalueen kokonaiskustannuksissa. Toteuma oli -227 504 euroa, joten talous toteutui tavoitetta heikompana.

Teknisen toimialan tavoitteena oli saavuttaa tasapaino käytettävissä olevien resurssien ja kuntalaisille tarjottavien palvelujen välillä. Tavoitteeseen pyrittiin kehittämällä organisaatorakennetta, tiivistämällä ylikunnallista yhteistyötä sekä kartoittamalla palvelutasoa. Mittareina tavoitteiden toteutumiseksi olivat esitys palvelurakennemuutoksesta, järjestetyt kuntalaiskyselyt ja päätökset palvelurakenteesta. Näillä mittareilla mitattuna tavoitteet toteutuivat vuoden 2025 osalta.

Teknisen palvelukeskuksen henkilöstöresurssit on mitoitettu tarkasti toiminnan tarpeisiin nähden. Henkilöstön määrä on riittävä perustoiminnan ylläpitämiseen, mutta joustovaraa esimerkiksi sairauspoissaolojen varalta on vähän.

Kiinteistöt

Kiinteistöstrategiaa on toteutettu suunnitelmien mukaisesti. Strategian tavoitteena on ollut kaupungin omistamien kiinteistöjen tehokas käyttö sekä tarpeettomista ja vajaakäytössä olevista kiinteistöistä luopuminen.

Kertomusvuonna kiinteistöjä on saatu myytyä muun muassa sahan alueelta. Tästä huolimatta kaupungin kiinteistömässä esiintyy edelleen osittaista vajaakäyttöä, mikä osoittaa tarvetta jatkaa rakenteellista sopeuttamista.

Liikuntapalvelut

Vuoden 2025 alusta liikuntapalvelut siirtyivät sivistyspalvelukeskuksesta teknisen palvelukeskuksen alaisuuteen. Muutos on tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan ollut onnistunut. Henkilöstön välinen yhteistyö on parantunut ja resurssien käyttö on joustavoitunut.

Liikuntapalveluiden kokonaisuutta tarkasteltiin liikuntapaikkaselvityksen avulla, jossa huomioitiin käytettävissä olevat resurssit sekä palvelutarpeet. Henkilöstöressurssien vähentämisen seurauksena palveluverkkoa on sopeutettu. Ulkoluistelukenttiä vähennettiin, ja käyttöön jäi Kuorevirran ulkokaukalo, johon on panostettu ja jonka käyttö on ollut toimivaa.

Jäähallin käyttöaste on laskenut merkittävästi, ja hallin tulevaisuus on edelleen avoin. Kävijämäärien väheneminen, harrastajamäärien lasku sekä alueellinen hintakilpailu vaikuttavat käyttöön. Mahdollinen energiaremontti voisi vähentää kustannuksia, mutta päätöksiä jatkosta ei ole vielä tehty.

Uimahallin kävijämäärät laskivat vuonna 2025 edellisvuoteen verrattuna, mikä johtui osaltaan tilojen korjaustöistä.

Liikuntapaikkojen osalta on tunnistettu myös muita kehittämistarpeita. Tenniskenttien kunto on heikentynyt ja niiden tulevaisuus edellyttää ratkaisuja. Monitoimireitti poistettiin käytöstä henkilöstöressurssien riittämättömyyden vuoksi. Frisbeegolfratojen käyttö on vähentynyt, mikä lisää ylläpidon suhteellista kuormitusta.

Toisaalta yhteistyö kolmannen sektorin kanssa toimii hyvin esimerkiksi kelkkareittien ylläpidossa.

Kouluhanke

Kouluhanke on yksi kaupungin merkittävimmistä investoinneista. Kaupunginvaltuusto päätti uuden taajamakoulun rakentamisesta keväällä 2025, ja hankkeeseen varattiin talousarviossa määrärahaa suunnitteluun.

Hanke eteni kertomusvuonna suunnitellusti. Kaava- ja hankesuunnitteluvaiheen jälkeen siirryttiin yleissuunnitteluun, ja suunnittelu kilpailutettiin syksyn aikana. Suunnittelijat valittiin marraskuussa 2025, ja hankkeelle laadittiin toteutusaikataulu.

Koulurakennus on mitoitettu noin 500 oppilaalle. Hanke vastaa kaupungin tarpeeseen uudistaa koulutiloja ja varautua tulevaan kehitykseen.

Hankkeen valvonta on huomioitu jo suunnitteluvaiheessa, ja kaupunginhallitus on nimennyt hankkeelle seurantaryhmän, jonka tehtävänä on seurata hankkeen etenemistä ja tukea päätöksentekoa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisen palvelukeskuksen toiminta on ollut kokonaisuutena hallinnassa ja pääosin tavoitteiden mukaista, vaikka yksittäisissä osa-alueissa on poikkeamia taloudellisessa toteumassa.

Myönteistä on:

- palvelurakenteen kehittäminen ja sopeuttaminen resursseihin
- kiinteistöstrategian edistäminen
- kouluhankkeen suunnitelmallinen eteneminen
- liikuntapalveluiden organisatorisen muutoksen onnistuminen

Samanaikaisesti tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota seuraaviin kehittämistarpeisiin:

- henkilöstöressurssien riittävyys ja joustavuus
- kiinteistökannan vajaakäyttö
- liikuntapaikkojen käyttöasteen vaihtelu ja investointitarpeet
- jäähallin tulevaisuuden ratkaisut

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että:

- palveluverkkoa kehitetään edelleen suunnitelmallisesti
- henkilöstön hyvinvoinnista ja riittävydestä huolehditaan

Kokonaisuutena tarkastuslautakunta arvioi, että tekniset palvelut on järjestetty tarkoituksenmukaisesti, mutta toimintaympäristön muutokset edellyttävät aktiivista kehittämistä myös tulevina vuosina.

7. KIINTEISTÖ OY KIURUNKULMA

Kiinteistö Oy Kiurunkulma toimii kaupungin keskeisenä tytäryhtiönä ja noudattaa kaupungin konserniohjetta.

Yhtiön strategisena tavoitteena on ollut asuntokannan hallittu sopeuttaminen sekä energiakustannusten vähentäminen. Kertomusvuonna asuntokantaa vähennettiin purkamalla vanhentuneita kohteita, ja yhtiö sai purkukustannuksiin avustusta.

Yhtiön käyttöaste jäi hieman asetetusta tavoitteesta, mutta pysyi kokonaisuutena hyvällä tasolla. Taloudellisesti yhtiö oli voitollinen ja velkamäärä pieneni.

Riskinä on kuitenkin korkea velka suhteessa toimintaympäristön kehitykseen, erityisesti väestön vähenemisen ja muuttoliikkeen näkökulmasta.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta toteaa, että Kiinteistö Oy Kiurunkulman toiminta on ollut kokonaisuutena hallinnassa ja pääosin tavoitteiden mukaista.

Myönteistä on:

- vuosikorjaustoiminta on ollut pääosin tavoitteiden mukaista ja kustannustehokasta
- energiatehokkuustoimenpiteet ovat olleet tarkoituksenmukaisia ja pääosin jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisia
- kiertotalouden edistäminen on toteutunut tavoitteiden mukaisesti erityisesti purkukohteessa, jossa kierrätysaste on ollut korkea
- asukasviestintä tukee lajittelun onnistumista
- on tehty asumisviihtyvyyttä ja asiakastyytyväisyyttä tukevia toimenpiteitä
- erityisesti pitkäaikaisten asukkaiden huomioiminen on perusteltua asiakassuhteiden ylläpitämiseksi
- vuokrataso on alueellisesti tarkasteltuna kilpailukykyinen

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että:

- välttämättömät korjaukset tehdään oikea-aikaisesti
- laaditaan pitkän aikavälin energiatehokkuusohjelma
- seurataan kierrätysasteen kehittymistä ja siten kierrättämiseen liittyvän asiakasviestinnän vaikuttavuutta
- asiakastyytyvyyttä olisi suositeltavaa mitata systemaattisesti esim. kyselyjen avulla
- vuokratasoa koskevaa vertailua olisi hyvä tehdä säännöllisesti, jotta hinnoittelun kilpailukyky ja oikeasuhtaisuus voidaan varmistaa

Kokonaisuutena tarkastuslautakunta arvioi, että Kiinteistö Oy Kiurunkulman palvelut on järjestetty tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti, mutta toimintaympäristön muutokset edellyttävät aktiivista kehittämistä myös tulevina vuosina.

8. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan Kiuruveden kaupungin toiminta ja talous vuonna 2025 ovat toteutuneet pääosin valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Toimintaa voidaan pitää kokonaisuutena tuloksellisena ja tarkoituksenmukaisesti järjestettynä.

Kaupungin taloudellinen tilanne on vahvistunut. Tilikauden tulos oli selvästi talousarviota parempi ja kaupunki on saavuttanut useita peräkkäisiä ylijäämäisiä vuosia. Taseeseen kertynyt ylijäämä muodostaa puskuria tulevien vuosien investointeihin ja taloudellisiin riskeihin.

Strategian toteutuminen on ollut pääosin tavoitteiden mukaista. Elinvoiman kehittämisessä, uusiutuvan energian hankkeissa sekä talouden tasapainon ylläpitämisessä on onnistuttu hyvin. Strategian vaikuttavuuden arviointia vaikeuttaa kuitenkin mittariston puutteellisuus, mikä korostaa tavoitteiden ja mittareiden kehittämistarvetta.

Kaupungin toimialoilla on saavutettu hyviä tuloksia. Sivistyspalvelut ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti ja palvelut ovat olleet kuntalaisten kannalta hyvin saavutettavia. Teknisen palvelukeskuksen toiminta on ollut kokonaisuutena hallinnassa, ja merkittäviä hankkeita, kuten kouluhanketta, on viety eteenpäin suunnitelmallisesti.

Elinkeinojen kehittämisessä on edistytty myönteisesti, ja yritystoiminnan aktiivisuus on kasvanut. Päätöksenteon yritysvaikutusten arviointia tulee jatkaa.

Työllisyystilanne ei ole kehittynyt tavoitteiden mukaisesti, ja työllisyydenhoidon kustannusten kasvu muodostaa merkittävän haasteen tuleville vuosille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on nähtävissä oikean suuntaista kehitystä. Nuorten hyvinvointi ja koettu runsas koulukiusaaminen edellyttävät kuitenkin toimenpiteitä, jotka tukevat oppilashuoltoa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää kokonaisarviossaan huomiota seuraaviin keskeisiin kehittämiskohteisiin:

- väestön vähenemisen ja ikääntymisen vaikutukset palvelurakenteeseen
- työllisyydenhoidon kustannusten hallinta ja vaikuttavuus
- koulukiusaamisen ehkäisemiseksi määritettävä tavoitteet ja toimenpiteet, jotka tukevat oppilashuoltoa

- strategisten tavoitteiden mittareiden kehittäminen
- henkilöstöressurssien riittävyys ja jaksaminen

Kaupungin toimintaympäristö on muuttunut nopeasti ja muutokset edellyttävät jatkuvaa sopeutumista. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Kiuruvesi on kuitenkin kyennyt vastaamaan muutoksiin kokonaisuutena hyvin.

Tarkastuslautakunta korostaa, että kaupungin hyvä taloudellinen tilanne tulee hyödyntää ennakoivasti tulevien haasteiden hallintaan. Erityisesti väestökehitykseen, investointien rahoitukseen sekä palvelujen järjestämiseen liittyvät ratkaisut edellyttävät pitkäjänteistä suunnittelua.

9. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin talous on kuntalain 110 § edellyttämässä tasapainossa.

Tilintarkastaja on 12.5.2026 päivätyssä kertomuksessaan esittänyt tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilikaudelta 2025.

Tilintarkastajan suorittama tilintarkastus on tarkastuslautakunnan näkemysten mukaan tehty riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että kaupungin hallintoa ja taloutta on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2025 valtuuston käsiteltäväksi.

Tarkastuslautakunta esittää valtuuston päätettäväksi, että kaupunginhallitus ja lautakunnat ottaisivat huomioon toiminnassaan arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja esittäisivät syyskuun 2026 loppuun mennessä mihin toimenpiteisiin esitettyjen havaintojen ja suositusten johdosta on ryhdytty tai on ryhdyttävä.

10. ALLEKIRJOITUKSET

Kiuruvedellä 1.6.2026

Kiuruveden kaupungin tarkastuslautakunta

Jarmo Muiniekka
puheenjohtaja

Janne Peltola
varapuheenjohtaja

Tuula Ruotsalainen
jäsen

Eija Savolainen
jäsen

Kirsi Tenhunen
jäsen